

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy a soudců JUDr. Lenky Kaniové a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **M. Z.**, zastoupen JUDr. Stanislavem Hanákem, advokátem se sídlem Sv. Čecha 1, Třebíč, proti žalovanému: **Krajský úřad kraje Vysočina**, se sídlem Žižkova 57, Jihlava, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 7. 2008, čj. KUJI 57021/2008, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 29. 4. 2009, čj. 57 Ca 58/2008 - 39,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovaný **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovaný **j e p o v i n e n** zaplatit žalobci na nákladech řízení 2400 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám jeho zástupce JUDr. Stanislava Hanáka.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Rozhodnutím blíže označeným v záhlaví tohoto rozsudku žalovaný zamítl žalobcovo odvolání a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Třebíč, odboru správních činností, ze dne 19. 11. 2007, čj. OSČ-Př-553/2007-11. Jím byl žalobce uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích dle § 22 odst. 1 písm. l) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

[2] Uvedeného přestupku se žalobce měl dopustit tím, že 3. 7. 2007 kolem 5.35 hod. jel autobusem zn. Karosa C734, po silnici III/35114 ve směru jízdy od obce Třebíč na obec Nová Ves, kde měl v km 2,226 v katastru obce Třebíč jízdou po středu vozovky vyvolat situaci, při níž řidič protijedoucího nákladního vozidla zn. Avia A31, L. N., aby zabránil střetu, vyjel vpravo na krajnici a poté do příkopu, přičemž ke střetu vozidel nedošlo a žalobce měl pokračovat v jízdě. Žalobce tím měl porušit povinnosti řidiče podle § 4 písm. a) a § 11 odst. 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích. Za to mu byla uložena pokuta ve výši 1500 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1000 Kč.

[3] Správní orgány ve svých rozhodnutích vyšly zejména z protokolu o nehodě v silničním provozu a pořízené fotodokumentace, z nichž vyplývá, že pozemní komunikace je v místě nehody široká 5 m a jsou na ní vodící čarou vyznačeny v obou směrech okraje vozovky. Autobus zn. Karosa má šířku 2500 mm a nákladní vozidlo Avia má šířku cca 2050 mm, proto je šířka volného prostoru mezi vozidly a vedle nich v součtu jen 0,45 m. Žalobce připustil, že neměl kam uhnout, aby s cestujícími nesjel mimo cestu. Pokud nejel zcela při pravém okraji vozovky, musel zasahovat do její protisměrné poloviny. Snížil tak boční odstup mezi autobusem a nákladním vozidlem Avia, který proto nebyl dostatečný pro bezpečné míjení vozidel. V případě, že nebylo možné bezpečné míjení vozidel, musí dojít ke snížení rychlosti jízdy. Řidič L. N. podle správních orgánů postupoval správně, pokud nastalou situaci a hrozící čelní nebo tečný střet vozidel odvrátil odkloněním směru jízdy vpravo, přičemž následně najel ke krajnici a sjel do silničního příkopu.

[4] Ze skutečnosti, že si žalobce nehody nevšiml a neupozornil jej na ni ani žádný z cestujících, případně že žádné z vozidel jedoucích za ním nezastavilo a neposkytlo pomoc, nelze dovozovat, že se předmětná nehoda nestala. Správní orgány dále poukázaly na výpovědi svědkyně M. B., která jela ve vozidle bezprostředně za žalobcem. Podle těchto výpovědí jel autobus po středu vozovky, vytvořila se za ním kolona vozidel, ale on nechtěl nikoho před sebe pustit. Toto jednání vyvrcholilo tím, že zcela jednoznačně vytlačil protijedoucí vozidlo Avia mimo silnici.

[5] Žalobce rozhodnutí žalovaného napadl žalobou ke Krajskému soudu v Brně, v níž mj. připustil, že v inkriminovanou dobu jel s autobusem od obce Třebíč směrem na Novou Ves a za ním jelo několik dalších vozidel, z nichž jej však žádné nemělo v úmyslu předjíždět. Během jízdy proti němu jelo mimo jiné i vozidlo Avia, s nímž se ovšem bezpečně minul. Rovněž ve zpětném zrcátku si nevšiml, že by vozidlo Avia mělo nějakou kolizi, a ani žádné z vozidel jedoucích za autobusem nezastavilo, aby poskytlo pomoc. Pokud by předmětnou nehodu způsobil, musel by ji zaznamenat alespoň ve zpětném zrcátku, popřípadě by jej na ni upozornil někdo z cestujících. Ani svědkyně B. ani nikdo jiný v řízení neuvedl, že by viděl nehodu Avie při míjení se s autobusem.

[6] V rozhodnutí žalovaného je uvedeno, že svědkyně B. ihned zastavila a uvedla řidiči protijedoucího vozidla Avia registrační značku autobusu a své telefonní číslo. To se dle žalobce nezakládá na pravdě, neboť svědkyně ve své výpovědi uvedla, že během cesty nezastavila, neviděla nehodu, pouze viděla jet Avii proti sobě a autobusu. Až když se vracela stejnou cestou zpět, všimla si Avie v příkopu, a proto řidiči řekla, že to asi způsobil řidič autobusu. Pokud by se to zakládalo na pravdě, muselo by k nehodě dojít ještě před

míjením se s autobusem, nebo při něm, čehož by si řidič autobusu, někdo z cestujících nebo někdo z řidičů vozidel za autobusem všiml. Pokud se tedy nehoda stala, neměla souvislost s míjením autobusu řízeného žalobcem. Rozhodnutí žalovaného je postaveno na nevěrohodné výpovědi svědkyně B., přičemž vůbec nebylo bráno v potaz, zda stejnou cestou nejel i další autobus. Nebyly ani provedeny výsledky dalších osob, např. cestujících z autobusu. Nebylo tudíž prokázáno, že by žalobce nehodu způsobil, a dopustil se tak přestupku, který mu je kladen za vinu.

[7] Krajský soud po provedeném ústním jednání rozhodnutí žalovaného pro vady řízení zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Správním orgánům se dle jeho názoru nepodařilo prokázat, že by žalobce přestupek spáchal, neboť vycházely toliko z oznámení řidiče L. N. a výpovědi svědkyně B., jež 10. 10. 2007 podávala vysvětlení na Policii ČR a následně byla vyslýchána jako svědek v řízení. Její výpovědi však nejsou konzistentní, neboť se liší v podstatných skutečnostech, a to zda viděla sjet Avii mimo vozovku, nebo zda zastavila ihned poté či až cestou zpět. Správní orgány pochybily rovněž tím, že v řízení nevyslechly jako svědky řidiče nákladního vozidla Avia, policisty, kteří nehodu vyšetřovali, ani osoby, které podle výpovědi svědkyně B. u nehody zastavily. Autobus, jehož šířka činí polovinu šířky vozovky, zcela logicky z pohledu řidiče za ním zasahuje do středu vozovky. Nyní již bude dle soudu obtížné zjistit bližší okolnosti předmětné nehody, přičemž ale nebylo zpochybněno, že ji mohl způsobit i řidič Avie L. N. např. svou nepozorností nebo způsobem jízdy, nebo jiný řidič jedoucí za autobusem. S odkazem na judikaturu Nejvyššího správního soudu krajský soud konstatoval, že existuje-li rozumná pochybnost, tj. ne zcela nepravděpodobná možnost, že se uvedeného jednání dopustil někdo jiný než obviněný z přestupku, nelze jej za přestupek postihnout. V daném případě správní orgány žalobci spáchání přestupku neprokázaly.

II.

[8] Žalovaný (dále též „stěžovatel“) podal proti tomuto rozsudku kasační stížnost, a to z důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Soud podle jeho názoru nesprávně posoudil právní otázku rozsahu zjišťování stavu věci správními orgány. Hodnocení rozsahu podkladů neodpovídá jednak obsahu spisového materiálu a jednak odůvodnění zrušeného rozhodnutí. Z něho je jasně seznatelné, že spáchání přestupku žalobcem prokazuje jeho rychlost a způsob jízdy před nehodou, jakož i rozměry jím řízeného autobusu s přihlédnutím k rozměrům vozovky. Stěžovatel setrvává na svém posouzení věci vyjádřeném v odůvodnění rozhodnutí, neboť je zcela jistě vyloučeno, aby autobus široký 2,5 m při jízdě 50 - 60 km/h po členité komunikaci nezasahoval do protisměrného pruhu. Při respektování požadavků na vzdálenost na boční odstupy při míjení vozidel to zcela prokazatelně byl žalobce, kdo protijedoucí Avii vytlačil z komunikace. Skutečnost, že si nehody žalobce ani nikdo z cestujících nevšiml, neznamená, že k ní nedošlo.

[9] Pro správnost závěrů správních orgánů svědčí všechny objektivní okolnosti nehody a rovněž vyjádření jediné nestranné osoby, která byla na místě nehody zjištěna Policií ČR – svědkyně B. Okolnosti na straně řidiče N. jsou toliko hypotézami a domněnkami, které nemají oporu ve správních spisech. Proto nejsou způsobilé vyvolat důvodné pochybnosti o zjištěném skutkovém stavu. Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[10] Žalobce ve svém písemném vyjádření ke kasační stížnosti označil rozsudek krajského soudu za velmi správný. Stěžovatel v kasační stížnosti neuvedl nové skutečnosti a nereagoval na rozhodnutí krajského soudu, pokud jde o dostatečné prokázání viny žalobce. Žalobce proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III.

[11] Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněného důvodu (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.), přitom neshledal vady, k nimž by musel přihlédnout i bez návrhu.

[12] Kasační stížnost není důvodná.

[13] Jak zdejší soud konstatoval např. v rozsudku ze dne 24. 5. 2006, čj. 2 As 46/2005 - 55 (všechna zde cit. rozhodnutí NSS jsou dostupná na www.nssoud.cz), „*v řízení o přestupku, stejně jako v řízení trestním, platí zásada, že postihnout za přestupek lze určitou osobu jen tehdy, je-li jí prokázáno, že je to právě ona, kdo se dopustil jednání, které naplňuje znaky skutkové podstaty přestupku. Znamená to tedy, že správní orgán je povinen postavit nad vší rozumnou pochybnost na jisto, že se deliktního jednání dopustil právě ten, kdo má být za přestupek postížen. Existuje-li rozumná pochybnost, tj. existuje-li ne zcela nepravděpodobná možnost, že deliktního jednání se dopustil někdo jiný než obviněný z přestupku, nelze jej za přestupek postihnout (in dubio pro reo). Důkazní břemeno k prokázání, že deliktního jednání se dopustil obviněný z přestupku, přirozeně nese správní orgán.*“

[14] Spornou právní otázkou v posuzovaném případě je, zda v něm vznikly pochybnosti o tom, že žalobce spáchal přestupek, jenž je mu kladen za vinu. Stěžovatel se přitom domnívá, že objektivní skutečnosti vyplývající z velikosti a rychlosti vozidel a šířky vozovky dostatečně prokazují, že viníkem nehody je právě žalobce, což má být potvrzeno též výpověďmi svědkyně B. V tomto mu ovšem nelze přisvědčit, protože právě výpovědi svědkyně krajský soud správně označil za nekonzistentní.

[15] Jestliže svědkyně popisovala průběh událostí při podání vysvětlení a v průběhu správního řízení odlišně, má to důkazní hodnotu její výpovědi vliv. V úředním záznamu o podání vysvětlení ve věci dopravní nehody z 10. 10. 2007 (č. 7 správního spisu 553/07) je uvedeno, že svědkyně jela za autobusem, který „*zcela jednoznačně vytlačil protijedoucí nákladní automobil Avia mimo silnici ...*“. Lze tedy dovodit, že svědkyně musela vidět nákladní automobil mimo vozovku. Dále je v protokolu uvedeno, že „*[o]na sama ihned zastavila a uvedla protijedoucímu řidiči registrační značku autobusu a své telefonní číslo.*“ Při výslechu v průběhu řízení 19. 11. 2007 (č. 31 a 32 správního spisu 553/07) však jako svědkyně uvedla, že jela za autobusem až do Příbramě, cestou tam si všimla, že „*v protisměru, připadalo mi, že již stála Avie na krajnici.*“ Po vyložení manžela se stejnou cestou vracela zpět, viděla nákladní automobil ležet na pravé straně mimo silnici, a proto zastavila. Připadalo jí, že ho vytlačil řidič autobusu, jehož registrační značku si zapamatovala a předala řidiči Avie. Uvedené rozpory ve výpovědích svědkyně jsou nepřehlédnutelné, přičemž to však byla ona, kdo označil registrační značku autobusu a tudíž i žalobce jako viníka nehody. Pokud svědkyni „připadalo“, že autobus musel Avii vytlačit, aniž by to

však sama viděla, nelze tuto její domněnku považovat za dostatečný důkaz o vině žalobce. Správní orgány se vůbec ani nepokusily osvětlit tyto rozdíly, ani nekonfrontovaly její výpověď s výpovědí řidiče Avie, jehož výsledek v přestupkovém řízení nebyl vůbec proveden.

[16] V této souvislosti nutno upozornit též na právní relevanci úředního záznamu. Jak uvedl Nejvyšší správní soud, „*pro správní orgán rozhodující v přestupkovém řízení tedy platí, že obsahem úředního záznamu je jen jakási předběžná informace o věci, která slouží správnímu orgánu ke zvážení dalšího postupu. [...] dokazování nemůže spočívat pouze na úředních záznamech, je-li možné vyslechnout ve věci svědka*“ (viz rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2009, čj. 1 As 96/2008 - 115, publ. pod č. 1856/2009 Sb. NSS). V tomto případě dokonce výpověď svědkyně podaná při výslechu v průběhu řízení přináší pro žalobce příznivější náhled na věc než podstatně kategoričtější tvrzení podané formou úředního záznamu (srov. bod [15] výše), správní orgány však bez jakéhokoliv důvodu a v rozporu se zákonem vycházely v první řadě právě z úředního záznamu.

[17] Řidič Avie L. N. podal vysvětlení k nehodě dne 3. 10. 2007 (úřední záznam na č. 5 správního spisu 553/07) a v něm uvedl, že ve snaze zabránit střetu s protijedoucím autobusem strhl řízení a sjel do silničního příkopu. Z této jeho výpovědi vyplývá, že tak učinil před míjením se s autobusem, a proto řidič automobilu jedoucího za autobusem už by musel nehodu vidět. Toto vysvětlení je ve shodě s vysvětlením svědkyně na Policii ČR, ovšem nikoli s její svědeckou výpovědí. Krajský soud tak správně dovodil, že v řízení měl být jako svědek vyslechnut též řidič Avie, popřípadě i další osoby, byla-li by známa jejich totožnost – v první řadě zasahující policisté.

[18] Objektivní skutečnosti, jako velikost vozidel a vozovky, popřípadě rychlost nutná k bezpečnému vyhnutí, nemohou bez dalších důkazů řádně provedených v přestupkovém řízení prokázat, že nehodu způsobil svým stylem jízdy právě žalobce. Tato varianta je toliko jednou z možných příčin nehody. Ne zcela konzistentní výpovědi svědkyně a absence jakýchkoli dalších důkazů řádně provedených v přestupkovém řízení nedovolují učinit jednoznačný závěr o žalobcově zavinění. Právě uvedené sice v žádném případě neznamená, že se nehoda nestala, ale významně ovlivňuje posouzení toho, zda se stala tak, jak ji popsaly správní orgány. Ač stěžovatel v kasační stížnosti odkazuje na další obsah správního spisu, není v něm obsaženo nic dosud neuvedeného, z čeho by bylo lze na vinu žalobce usuzovat. Ačkoli možné příčiny nehody na straně řidiče Avie nebo na straně třetí osoby jsou pouhými hypotetickými možnostmi a skutečně nemají oporu v obsahu správního spisu, nemá v nich oporu ani závěr, který ve věci učinil stěžovatel. Z obsahu spisu nelze jednoznačně a bez přiměřených pochybností dovodit, že se žalobce dopustil přestupku, za nějž byl správními orgány postižen, proto krajský soud postupoval správně, pokud stěžovatelovo rozhodnutí zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

IV.

[19] Ze všech shora uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji dle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[20] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá na jejich náhradu právo, úspěšnému žalobci je zároveň povinen zaplatit na náhradě nákladů řízení 2400 Kč, a to za jeden úkon právní pomoci (písemné podání soudu ve věci samé podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu) ve výši 2100 Kč a na náhradě hotových výdajů 300 Kč podle § 13 odst. 3 advokátního tarifu. Úkon právní pomoci v podobě převzetí a přípravy zastoupení nebyl zástupci žalobce v řízení o kasační stížnosti uznán, neboť byl proveden již v řízení před krajským soudem. Uvedenou částku je stěžovatel povinen zaplatit do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám žalobcova zástupce, JUDr. Stanislava Hanáka, advokáta se sídlem Sv. Čecha 1, Třebíč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. srpna 2009

Baxa

JUDr. Josef

předseda

senátu